

dr Dorota Miłoszewska
IHiNP UWB, Katedra Polityki Międzynarodowej
SM-2: 30 godzin [ćwiczenia]

Przedmiot: **INTEGRACJA EUROPEJSKA**

TEMATY ZAJĘĆ:

CZEŚĆ TEORETYCZNA

Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych

- I. Europa jako wielkie mocarstwo – teoretyczny wymiar integracji europejskiej**
 1. Podstawowe pojęcia związane z mocarstwowością europejską i jej atrybutami (wyjaśnienie takich terminów jak: potęga, mocarstwo, imperium, strefy wpływów itp.)
 2. Historia Europy (od starożytnych imperiów aż po zimną wojnę) – charakterystyka regionu
 3. Europa XX i XXI wieku – integracja europejska
 4. Racja stanu oraz jej realizacja – europejska kultura strategiczna
- II. Historia integracji europejskiej – najważniejsze koncepcje europejskiej tożsamości**
 1. Regionalizm – główne etapy kształtowania się tożsamości regionalnej
 2. Koncepcje integracji europejskiej – klasyczne i alternatywne wizje UE
 3. Postnowoczesne wzajemne zależności – europejska dyplomacja i jej rosnące znaczenie w stosunkach międzynarodowych
 4. „Miękka siła” jako efektywne narzędzie europejskiej dyplomacji
- III. Etapy rozwoju integracji europejskiej – wspólne porozumienie „ponad granicami”**
 1. Kształtowanie się UE – od Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali do Traktatu z Lizbony
 2. Wspólnota Ekonomiczna, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa oraz Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony
 3. Instytucje i inne organy Unii Europejskiej – prawo europejskie
- IV. Postnowoczesna UE – najważniejsze koncepcje europejskiej tożsamości**
 1. UE jako imperium neośredniowieczne („spokojne mocarstwo”)
 2. Europa jako „imperium dobra”
 3. Kosmopolityczna Europa – nowoczesne imperium europejskie
- V. Problemy i wyzwania dla integracji europejskiej w XXI wieku**
 1. Przyszłość zjednoczonej Europy (gospodarcza i polityczna)
 2. Stosunki zewnętrzne UE
 3. Społeczno-kulturowe aspekty integracji europejskiej

CZEŚĆ PRAKTYCZNA

Państwa członkowskie Unii Europejskiej – charakterystyka obszaru UE

- VI. Integracja europejska a pozycja Niemiec w Europie
- VII. Rola Francji w procesie integracji europejskiej
- VIII. Pozycja/miejsce Wielkiej Brytanii w procesie integracji europejskiej
- IX. Mniejsze państwa UE – polityka przeciw dominacji Niemiec i Francji
- X. Stosunki transatlantyckie – wzajemna współpraca Stanów Zjednoczonych i Unii Europejskiej

ZALICZENIE PRZEDMIOTU

- ćwiczenia: aktywność na zajęciach (plus, minus, ocena), przygotowanie krótkich referatów.

DYŻUR NAUKOWY

- czwartki: 13-14.30 (pokój 118/119).

LITERATURA PRZEDMIOTU

- Ash G.T., *Wolny świat. Dlaczego kryzys Zachodu jest szansą naszych czasów*, Kraków 2005.
- Baylis J., Smith S., *Globalizacja polityki światowej. Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych*, Kraków 2008.
- Bauman Z., *Europa niedokończona przygoda*, Kraków 2005.
- Beck U., Grande E., *Europa kosmopolityczna. Społeczeństwo i polityka w drugiej nowoczesności*, Warszawa 2009.
- *Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie*, red. R. Zięba, Warszawa 2008.
- Bryła J., *Strefy wpływów w stosunkach międzynarodowych. Aspekty teoretyczne i praktyczne na przykładzie supermocarstw*, Poznań 2002.
- *Euroatlantycka obronność na rozdrożu*, red. G. Rdzanek, Wrocław 2004.
- Ferguson N., *Imperium. Jak Wielka Brytania zbudowała nowoczesny świat*, Warszawa 2007.
- Friedman L.T., *Świat jest płaski. Krótka historia XXI wieku*, Poznań 2006.
- Góralczyk W., Sawicki S., *Prawo międzynarodowe publiczne w zarysie*, Warszawa 2013.
- Kagan R., *Potęga i Raj. Ameryka i Europa w nowym porządku świata*, Warszawa 2003.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 2002.
- Kondrakiewicz D., *Systemy równowagi sił w stosunkach międzynarodowych*, Lublin 1999.
- Kuźniar R., *Polityka i siła. Studia strategiczne – zarys problematyki*, Warszawa 2005.
- *Leksykon współczesnych międzynarodowych stosunków politycznych*, red. J. Bryła, Z. Czachór, W. Malendowski i in., Poznań 2007.
- *Międzynarodowe stosunki polityczne*, red. M. Pietraś, Lublin 2007.
- Miłoszewska D., *Koncepcja imperium w neokonserwatywnej myśli politycznej w okresie prezydentury George'a W. Busha*, Warszawa 2015.
- Miłoszewska D., *Trójplaszczynowa szachownica. Segmentacja "Wielkiej Polityki" w rozważaniach Josepha Nye'a*, Warszawa 2010.
- Moczulski L., *Europa Ojczyzn 2004 r. Geopolityka, gospodarka, cywilizacja*, Warszawa 2003.
- Moczulski L., *Geopolityka – potęga w czasie i przestrzeni*, Warszawa 1999.
- Nye S.J.Jr, *Soft Power. Jak osiągnąć sukces w polityce światowej*, Warszawa 2007.
- Ociepka B., *Komunikowanie międzynarodowe*, Wrocław 2002.
- *Porządek międzynarodowy u progu XXI wieku*, red. R. Kuźniar, Warszawa 2005.

- *Potęga państw. 2018. Międzynarodowy układ sił w procesie zmian*, red. R. Biało-
skórski, Ł. Kiczma, M. Sułek, Warszawa 2018.
- *Prawo Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony*, red. A. Kuś, Lublin
2010.
- Rifkin J., *Europejskie marzenie. Jak europejska wizja przyszłości zaćmiewa Ameri-
can Dream*, Warszawa 2005.
- *Roczniki Strategiczne 1995-2018*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Staszczak E.D., *USA-UE. Wzajemne stosunki na tle zmian globalnych*, Toruń 1998.
- Todorov T., *Nowy nieład światowy. Refleksje Europejczyka*, Warszawa 2004.
- *Unia Europejska. Nowy typ współpracy międzynarodowej*, red. E. Haliżak, War-
szawa 2002.
- *Unia Europejska. Organizacja i funkcjonowanie*, red. M. Cini, Warszawa 2007.
- Zielonka J., *Europa jako imperium. Nowe spojrzenie na Unię Europejską*, Warsza-
wa 2007.
- Zięba R., *Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych*, Warszawa
2003
- Ziółek P., *Idea Imperium*, Warszawa 1997.
- Czasopisma naukowe:
 - „Międzynarodowy Przegląd Polityczny”
 - „Przegląd Politologiczny”
 - „Przegląd Polityczny”
 - „Sprawy Międzynarodowe”
 - „Stosunki Międzynarodowe”
 - „Forum”
- Dzienniki:
 - „Gazeta Wyborcza”
 - „Dziennik” – w tym szczególnie „Europa-Idee” (wyd. sobotnio-niedzielne)
 - „Rzeczpospolita”
- Artykuły w źródłach internetowych oraz portale naukowe.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Brzeziński Z., *Beżład. Polityka światowa na progu XXI w.*, Warszawa 1994.
- Brzeziński Z., *Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power*, New York 2012.
- Brzeziński Z., *Wielka Szachownica. Główne cele polityki amerykańskiej*, Warszawa 1998.
- Brzeziński Z., *World Order*, New York 2015.
- Colás A., *Imperium*, Warszawa 2008.
- Cooper R., *Pęknięcie granic. Porządek i chaos w XXI wieku*, Poznań 2005.
- Fukuyama F., *Koniec historii*, Poznań 1996.
- Grant Ch., *Transatlantic rift: how to bring the two sides together*, London 2003.
- Huntington P.S., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, Warszawa 2003.
- *Integracja europejska*, red. K.A. Wojtaszczyk, Warszawa 2007.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kennedy P., *Mocarstwa świata. Narodziny, rozkwit, upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500-2000*, Warszawa 1994.
- Łastawski K., *Od idei do integracji europejskiej*, Warszawa 2003.
- Nye S.J.Jr., *Konflikty międzynarodowe. Wprowadzenie do teorii i historii*, Poznań 2009.
- *Prawo Unii Europejskiej. Zagadnienia systemowe*, red. J. Barcz, Warszawa 2006.
- Zięba R., *The Euro-Atlantic Security System in the 21st Century: From Cooperation to Crisis*, Warsaw 2018.